

INLEIDING.

In het archief van kunstsmid Gommaar Janssens werden niet alleen zijn belangrijke oorlogsdagboekjes gevonden waarin de soldaat ten velde zijn dagelijkse beslommeringen verhaalt, maar ook niet minder dan 279 beschreven postkaarten die een aanvulling zijn van het levensverhaal tijdens de oorlogsjaren die hij en het gezin maar ook de familie, kennissen en goede vrienden beleefden.

Paul Janssens die de oorlogsdagboekjes leesbaar maakte deed hetzelfde met deze postkaarten omdat de inhoud ervan totaal anders was dan wat we in de dagboekjes konden lezen en nauwkeurig vijf jaar oorlogsbeleving weergaf. Al wat we in die dagboekjes konden lezen en wat we lezen op de postkaarten is nieuwe geschiedenis van "De Grote Oorlog". Samen met de heemkring kunnen we 100 jaar later kennis nemen van 4 jaar oorlog tussen 1914 en 1918.

Van de beschreven kaarten werden er 137 beschreven ofwel door Gommaire en 84 gericht aan Gommaire.

Ze laten ons deelnemen in het gevoelsleven van de soldaat en zijn duurbaren en wij doen dat met respect.

100 jaar later sturen wij postkaarten om kennissen of familie mee te laten genieten van wat wij gezien hebben of meegemaakt hebben. Meestal schrijven we dan iets over de geneugten des levens of het schone dat we waargenomen hebben.

Dat was in die periode niet waar. Postkaarten waren toen de sms'en en e-mails van vandaag en alleszins hebben wij bijzondere waardering voor de postmannen, militairen of burgers van toen, die er voor zorgden dat wat geschreven werd ter bestemming kwam. Brieven waren soms te lang om schrijven, de postkaart was vlug volgeschreven met het belangrijkste nieuws. Uit de boodschappen en de poststempels op de kaarten blijkt dat de post weliswaar soms lang onderweg was maar hier is begrip op zijn plaats gelet op de oorlogstoestand in ons land, in Engeland, Nederland en Frankrijk van waaruit postkaarten werden gestuurd.

Sommige kaarten kregen bovendien soms de notificatie "Censure Militaire".

De overhandigde postkaarten door de familie aan de Heemkring werden in pakjes overhandigd. Bij de meeste pakjes zat een briefje met uitleg over de inhoud.

Die volgorde van pakjes werd gerespecteerd in de volgorde van archivering.

De kaarten in de bundeltjes werden genummerd maar niet volgens datum gelegd omdat we het verkregen archief in de volgorde van klassemment door de familie wilden respecteren. De lezer van deze bundel kan zelf de oudste en de jongste datum raadplegen omdat die wordt meegegeven op de transcriptie. Ze zijn dan ook een bijzondere aanvulling op het verhaal in de dagboekjes. Hierdoor krijgen we nog een beter inzicht in het soldatenleven van de kunstsmid.

Onze amateur historicus en auteur Paul Janssens, las alle kaartjes, soms met het vergrootglas, en schreef de inhoud neer zoals gebeurde met de oorlogsdagboekjes.

Hieruit volgt een aanzet tot mentaliteitsgeschiedenis. Immers op een postkaart, zo stellen we vast, wordt het dagelijkse leven anders verteld dan in een verslag of rapportering van het dagdagelijkse leven aan het oorlogsfront.

Talrijk zijn de kaarten waarin gevraagd wordt naar de gezondheid en de toestand van de soldaat en de soldaat vraagt hetzelfde aan de naaste familie. Even talrijk zijn de kaartjes waarop verwezen wordt naar een geschreven of ontvangen brief.

Hoe meer we lezen hoe milder ons oordeel en bewondering voor de kommer en kwel van deze Lintse familie tijdens de "Groote Oorlog".

DE POSTKAARTEN.

De wereld van de zichtkaarten en postkaarten is een wereld op zich. In de oorlogsperiode bestonden postkaarten met mooie afbeeldingen van steden, kunstvoorwerpen, musea, kerken en landschappen.

Tijdens de oorlog verscheen een ander soort postkaarten. Het werden oorlogspostkaarten, postkaarten van het front, postkaarten met foto's van vernielde steden en dorpen en postkaarten die een oorlogsboodschap inhielden.

Dat konden foto's zijn maar ook getekende of gegraveerde kaarten die duidelijk verwezen naar bepaalde oorlogshandelingen of -toestanden. Deze postkaarten zijn vandaag een rariteit die wij zeker moeten koesteren en die voor de komende generaties nog steeds een boodschap brengen. Het beeld op deze kaarten zegt meer dan wat we lezen en wie de Westhoek kent zal de diepe betekenis van deze streek zeker weten te waarderen en begrijpen.

De vele postkaarten kunnen we indelen in verschillende onderwerpen:

Er zijn zichtkaarten met een beeld van ons land met steden als Lier, Brugge, Antwerpen, Gent, enz.

Talrijke kaarten uit Engeland voornamelijk uit Londen waar de familie verbleef. Postkaarten uit Frankrijk en Nederland – meestal uit Rotterdam.

Kaarten met afbeeldingen van kunstvoorwerpen.

Kaarten met de titel ‘Kaarten uit de loopgraven’.

Postkaarten ten voordele van onze ‘Invalide Militairen’.

Kaarten met getekende ‘Oorlogstaferelen’.

Met de hand getekende ontwerpen van kaarten met vernielde dorpen en steden.

We treffen ook ‘Spotprenten’ aan.

Er zijn pro Belgische kaarten.

Herinneringskaarten

Ook talrijke kaarten van de ‘Geallieerde Legers’ meestal met vaandels.

Bij het lezen en het omzetten naar een leesbare tekst volgen we een vast stramien.

Alles wat met de hand geschreven werd op de kaart zetten wij in schuin lettertype.

Eerst schrijven we de nummer die wij gaven aan de postkaart of zichtkaart.

Bvb: K 2.5 of de vijfde kaart van bundel twee.

Daarnaast de titel die de uitgever van de zichtkaart op de kaart heeft gedrukt.

Bvb The Thames – London of La Grande Guerre 1914 – 15. **Dat doen we in vette letters.**

Vóór de titel die de uitgever aan de kaart geeft staat soms een nummer vermeld.

Dit is het nummer van de postkaartreeks die uitgegeven werd.

Soms vermelden we de drukker en uitgever van de kaart en de bijkomende informatie die door de uitgever wordt omschreven op de schrijfzijde voor de correspondent.

bvb Uitgegeven ten voordele van de invalide Belgische soldaten.

Dan volgen gegevens van de poststempel, de legerposterij, de postzegel en datum vermeld op een of op beide stempels.

Dit doen we in een ander lettertype.

Meestal schrijft de soldaat op de plaats van de poststempel de letters SM of SMB (Service Militaire Belge) alvorens de kaart te posten.

Hierna komt de naam en adres van de aangeschrevene en indien de

correspondent een datum toevoegt geven we ook die datum omdat we dan

kunnen vergelijken met de poststempel. *Naam en adres van de geadresseerde*

zetten we in schuine tekst.